

ימי עיון בתנ"ך תשפ"ב

שם השיעור מיהו צדיק

שם המרצה הרב יובל שרלו (כתובת דוא"ל) – ycherlow@gmail.com

מכות כד ע"א

...שית מאה וחד סרי הוי אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענום (סימן דמשמ"ק ס"ק):

בא דוד והעמידן על אחת עשרה דכתיב (תהלים טו, א) מזמור לדוד [ה'] מי יגור באהלך מי ישכון בהר קדשך הולך תמים ופועל צדק ודובר אמת בלבבו לא רגל על לשונו לא עשה לרעהו רעה וחרפה לא נשא על קרובו נבזה בעיניו נמאס ואת יראי ה' יכבד נשבע להרע ולא ימיר כספו לא נתן בנשך ושוחד על נקי לא לקח עושה אלה לא ימוט לעולם...לא עשה לרעהו רעה - שלא ירד לאומנות חבירו, וחרפה לא נשא על קרובו - זה המקרב את קרוביו, ... כספו לא נתן בנשך - אפילו ברבית עובד כוכבים, ...

בא ישעיהו והעמידן על שש דכתיב (ישעיהו לג, טו) הולך צדקות ודובר מישרים מואס בבצע מעשקות נוער כפיו מתמוך בשוחד אוטם אזנו משמוע דמים ועוצם עיניו מראות ברע... ודובר מישרים - זה שאינו מקניט פני חבירו ברבים, ... אוטם אזנו משמוע דמים - דלא שמע בזילותא דצורבא מרבנן ושתיק, ... ועוצם עיניו מראות ברע - כדרבי חייא בר אבא דאמר ר' חייא בר אבא בזה שאינו מסתכל בנשים בשעה שעומדות על הכביסה... בא מיכה והעמידן על שלש דכתיב (מיכה ו, ח) הגיד לך אדם מה טוב ומה ה' דורש ממך כי אם עשות משפט ואהבת חסד והצנע לכת עם (ה') א-להיך, עשות משפט - זה הדין, אהבת חסד - זה גמילות חסדים, והצנע לכת - זה הוצאת המת והכנסת כלה...

...

בא חבקוק והעמידן על אחת שנאמר (חבקוק ב, ד) וצדיק באמונתו יחיה...

והעמידן על אחת עשרה - שבתחלה היו צדיקים והיו יכולים לקבל עול מצות הרבה אבל דורות האחרונים לא היו צדיקים כל כך ואם באו לשמור כולן אין לך אדם שזוכה ובא דוד והעמידן כו' כדי שיזכו אם יקיימו י"א מצות הללו וכן כל שעה דורות של מטה הולכין וממעטין אותו: